

РЕШЕНИЕ

№ 122

гр. **, 15.03.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ** в публично заседание на двадесет и девети февруари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Светлана Тодорова

при участието на секретаря Мария Д. Манолова
като разгледа докладваното от Светлана Тодорова Търговско дело №
20223100900791 по описа за 2022 година

и за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството по делото е образувано по искова молба с вх. № 28770 от 05.12.2022г., уточнена с молба вх. № 4059/15.02.2023г. и пояснена в съдебно заседание от Н. В. Г., родена на 28.09.1952г., гражданин на *****, с адрес *****, чрез пълномощник адв.П. С. В. АК *****, адрес гр.**, и при допуснато изменение по отношение на размера на иска в открито съдебно заседание на 29.02.2024г., с която срещу **“ДаллБогг: Живот и здраве“ АД ЕИК 200299615** със седалище и адрес на управление: гр. София, ул. „Г. М. Димитров“ № 1, е предявен **иск с правно основание чл.432, ал.1 КЗ, вр. чл. 45 и чл. 52 от ЗЗД, чл. 86, вр. чл. 84, ал. 4 ЗЗД** за присъждане на:

сумата от 40 000 лева, представляваща обезщетение за неимуществени вреди, претърпени вследствие настъпилото на 13.08.2017г. пътно-транспортно произшествие на главен път „1-9“ в близост до с.Горица, обл.** по вина на водача на лек автомобил марка **, модел ** рег. № *** Д.К.Б., обхванат от действието на валидна към момента на застрахователното събитие застраховка „Гражданска отговорност“ по застрахователна полица № BG/30/1170000471180, издадена от ответното дружество, със срок на валидност от 08.02.2017г. до 07.02.2018г., изразяващи се в болки и страдания, ведно със законната лихва върху сумата, считано от 19.10.2022г. до окончателното изплащане на обезщетението.

Настоява се за присъждане на сторените в производството съдебно-деловодни разноси.

В исковата и уточняващата молба страната твърди, че на 13.08.2017 г., на главен път „1 - 9", в близост до с. Горица, област **, при управление на моторно превозно средство - л. а. марка „**", модел „**", с рег. №***, водачът Д.К.Б. нарушил правилата за движение по пътищата, а именно: чл. 21, ал. 1 от Закона за движение по пътищата: „При избиране скоростта на движение на водача на пътно превозно средство е забранено да превишава следните стойности на скоростта в км/ч. - за пътно превозно средство от категория „В" - 90 км/ч. извън населено място"; чл.6, т.1 от Закона за движение по пътищата: „Участниците в движението съобразяват своето поведение със сигналите на длъжностните лица, упълномощени да регулират или да контролират движението по пътищата, както и със С.ните сигнали, с пътните знаци и с пътната маркировка"; чл. 63, ал. 2, т. 1, вр. ал. 1 от Правилник за прилагане на Закона за движение по пътищата: „Надлъжната пътна маркировка се използва за очертаване на пътните ленти, на които е разделено платното за движение и за очертаване на неговата граница. Надлъжната пътна маркировка има следните изображения, наименования и значения -1. Единична непрекъсната линия – М1. На пътните превозни средства е забранено да я застъпват и пресичат. С единична непрекъсната линия се очертава и пътна лента, предназначена за движение на превозни средства от редовните линии за обществен превоз на пътници „BUS" лента. Символът „BUS" се изписва в началото на лентата и след всяко кръстовище" и по непредпазливост причинил средна телесна повреда на повече от едно лице, като на ищцата Н. В. Г. са причинени наранявания, изразяваща се в счупване на лявата ключица, обусловило трайно затруднение в движенията на левия горен крайник за период около 1.5-2 месеца.

Сочи се, че Н. Г. е седяла на седалката зад шофьора на микробус, в крайно дясно място. По време на движението около с. Горица срещу микробуса излиза лек автомобил. Водачът на микробуса прави маневри, за да избегне сблъсъка, но не успява да овладее микробуса и се преобръща един път и се установява от към страната на шофьора. При това преобръщане Н. Г. получава нараняване, установено от лекарите като счупена лява ключица.

След инцидента Н. Г. била приета в Спешно отделение на МБАЛ „Св.

Анна – ***“ АД, гр. **, а на местопроизшествието пристигнал екип на пътна полиция и съставил констативен протокол за ПТП.

Ищецът сочи, че поради болките и страданията се затваря в себе си, ограничава контактите си, затруднява се при отглеждане на внуците си, в преподавателската си дейност в университета, в който работи; при понижаване на температурата и влагата изпитва силни болки на мястото на фрактурата. Н. В. Г., както към момента на инцидента така и в периода до днес търпи неимуществени вреди изразяващи се в негативни емоции от спомена за случилото се, безпокойство, постоянно напрежение, негативни емоции, като цяло психиката и е негативно променена, като към момента всяко едно събитие и вътрешно преживяване в живота и се пречупва през спомена за инцидента; станала необщителна и страхлива, като страхът и негативните чувства започнали да преобладава при всяка една инициатива да се започне нещо ново. Месеци наред търпяла физическа болка, като възстановителният период се характеризира в началния си етап с пълното обездвижване, през който разчита изключително и само на грижите на други лица за осъществяване на ежедневните си потребности, физиологичните си нужди и т. н. Имала период и на хоспитализиране. Изпитвала силни и постоянни болки за период от около няколко месеца след инцидента и понастоящем продължава да изпитва болки (макар и с отслабен интензитет) в областта на травмата при определена физическа активност и при промяна на атмосферните условия, което се отразява на физическата и пълноценност. Освен физическите болки изпитала и обичайните в подобни случаи неудобства при обслужването си, както и притеснения от необходимостта да ползва грижите на близките си и да разчита изцяло на тях в началния период от възстановяването си, тъй като не е можела да се обслужва и да полага труд, вкл. в домакинството си.

Сочи се, че по случая е образувано ДП № 4046/2017г. на IV-то РУ на МВР **, което към настоящия момент е приключило със подписване на споразумение за прекратяване на наказателното производство по образуваното пред ВРС нохд № 4915/2019г. по описа на ВРС. По силата на същото водачът Д.К.Б. е признат за виновен в извършването на престъпление по чл.343, ал.3, б.А вр.ал.1 б.Б вр. чл.342, ал.1 от НК, причинявайки по непредпазливост средна телесна повреда на Н. Г. (както и на други лица).

Сочи се в исковата молба, че за претърпените имуществени вреди ищецът не бил обезщетен, а към момента на произшествието за МПС, с което същите са били причинени, е имало действащ договор за застраховка „Гражданска отговорност“ по застрахователна полица №№ BG/30/1170000471180, издадена “ДаллБогг: Живот и здраве“ АД ЕИК 200299615, със срок на валидност от 08.02.2017г. до 07.02.2018г.

С оглед изискванията на чл.498 и чл.380 КЗ ищецът е предявил писмена застрахователна претенция пред ответното дружество, по която е образувана щета № 0801-000845/2018.03, но която останала неудовлетворена, поради което е инициатирано настоящото производство.

Молбата е за уважаване на исковата претенция и присъждане на разноските по делото.

В законоустановения срок ответникът **“ДаллБогг: Живот и здраве“ АД, ЕИК 200299615** е депозирал писмен отговор, с който оспорва иска по основание и размер.

Въвежда се възражение за погасяване на исковата претенция по давност, като се позовава на разпоредбата на чл.378, ал.2 от КЗ, и като сочи, че погасителната давност е започнала да тече от датата на ПТП – 13.08.2017г. и е изтекла на 13.08.2022г., а ИМ е входирана на 05.12.2022г.

Въвежда се възражение за съпричиняване на вредоносния резултат от страна на Н. В. Г., като се сочи, че е пътувала в микробус марка „**“, модел „**“. с рег. *** без обезопасителен колан и не е спазила разпоредбите на Закона за движение по пътищата и Правилника за неговото прилагане, като по този начин сама е изложила живота си на риск.

Оспорват се твърденията в исковата молба за травми, получени от ищцата по вид, интензитет и характер; тяхната продължителност, доколкото представените медицински документи са недостатъчни и не обосновават твърденията за неимуществени вреди, нито претендираният размер на застрахователно обезщетение. Исковата претенция е прекомерно завишена и не отговаря на критерия „справедливост“ по чл.52 от ЗЗД.

Оспорват се изложените в исковата молба твърдения относно механизма на настъпване на процесното ПТП.

Оспорва се наличието на причинно-следствена връзка между процесното ПТП и претърпените травми, здравословни състояния, психични страдания, изразяващи се в силен стрес и нарушение на съня, както и продължителността на възстановителния период на твърдяните травми, причинили двигателни затруднения, продължаващи и към настоящия момент. Оспорват се твърденията за настъпили в причинно-следствена връзка с механизма на инцидента описаните неимуществени вреди в техния интензитет, проявление и продължителност.

Излага се становище за завишен размер на претендираното обезщетение, което се мотивира с несъответствие на обективните критерии, включващи се в понятието „справедливост“, визирани от ВКС, както и с вложения в разпоредбата на чл. 52 от ЗЗД смисъл. На самостоятелно основание се сочи, че претендираната сума за обезвреда на неимуществените вреди е недължима, поради съпричиняване на ищеца за настъпване на

сочения вредоносен резултат, поради което следва да бъде приложена разпоредбата на чл. 51, ал. 2 от ЗЗД.

Оспорва се изцяло иска за присъждане на лихва по претенцията за неимуществени вреди по съображенията за неоснователност на главния иск.

Твърди се, че ищцата е имала предхождащи събитията травми; не е провела адекватно лечение; възстановена е напълно от уврежданията.

Не се оспорва, че към датата на ПТП 13.08.2017г. дружеството е застраховало гражданската отговорност на водача на МПС л. а. марка „**“, модел „**“, с рег. №***.

Настоява се за отхвърляне на заявената искова претенция и присъждане на разноските, сторени в съдебното производство.

Възразява се срещу искането на ищцовата страна за присъждане на разноски за адвокатско възнаграждение, като се оспорва размера на хонорара като прекомерен.

В срока по чл. 372 ГПК, с допълнителната искова молба ищецът възразява срещу изложените в отговора на исковата молба възражения като незаконосъобразни, неоснователни и недоказани и поддържа релевираните доводи в исковата молба досежно основателността на предявената искова претенция.

Счита за неоснователно въведеното от ответника възражение за погасяване на претенцията по давност като се позовава на разпоредбата на чл. 378, ал.9 от КЗ.

В срока по чл.373 ГПК, с допълнителен отговор ответникът заявява, че поддържа всички наведени с отговора възражения и доказателствени искания.

Правната квалификация на предявения от ищцата иск : чл.432, ал.1, вр.чл. 45 и чл. 52 ЗЗД във вр.чл.84, ал.3 от ЗЗД.

В тежест на ищеца е да установи виновно противоправно действие, извършено от водача Д.К., чиято гражданска отговорност е застрахована при ответното дружество, от което са настъпили за ищеца вреди –телесни увреждания и психически страдания; причинно-следствената връзка между деликта и вредите; наличието на валидно застрахователно правоотношение по договор за задължителна застраховка „Гражданска отговорност” на

автомобилистите между ответното дружество и деликвента; вид и тежест на неимуществените вреди, претендирани от ищеца, както и да обоснове размера на претендираното обезщетение. Единствено субективният елемент – вината – се предполага - до доказване на противното.

Ищецът следва да докаже наличието на предпоставките по чл.378, т.9 от КЗ в конкретния казус.

Ответникът следва да установи изпълнението си по договора за застраховка „Гражданска отговорност“ и/или наличието на съпричиняване на вредоносния резултат от пострадалия, както и останалите релевирани възражения.

Влязлата в сила присъда се ползва със сила на присъдено нещо относно изчерпателно посочените в чл.300 от ГПК обстоятелства, при което е задължителна за съда, разглеждащ гражданскоправните последици от конкретното деяние, но само относно това: дали то е извършено или отречено, дали е противоправно и дали деецът е виновен.

СЪДЪТ, като взема предвид събраните по делото писмени и гласни доказателства, съобрази заключенията на СПЕ и КСМАТЕ приема за установено от фактическа страна следното:

По делото се установява наличието на настъпило застрахователно събитие, причинено от Д.К.Б. с ЕГН *****, чиято отговорност като водач на МПС е застрахована при ответното ЗАД „ДАЛЛБОГГ: ЖИВОТ И ЗДРАВЕ“ ЕИК 200299615, по задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите.

От прието по делото в заверен препис протоколно определение № 104 от 25.02.2020г., постановено по нохд № 4915/2019г. по описа на ВРС, се установява, че Д.К.Б. с ЕГН ***** е признат за виновен в това, че 13.08.2017г. на главен път 1-9 в близост до с.Горица, обл.**, при управление на МПС л.а. м.** ** с рег. № **, нарушил правилата за движение именно: чл. 21, ал. 1 от Закона за движение по пътищата: „При избиране скоростта на движение на водача на пътно превозно средство е забранено да превишава следните стойности на скоростта в км/ч. - за пътно превозно средство от категория „В“ - 90 км/ч. извън населено място“; чл.6, т.1 от Закона за движение по пътищата: „Участниците в движението съобразяват своето поведение със сигналите на длъжностните лица, упълномощени да регулират

или да контролират движението по пътищата, както и със С.ните сигнали, с пътните знаци и с пътната маркировка"; чл. 63, ал. 2, т. 1, вр. ал. 1 от Правилник за прилагане на Закона за движение по пътищата: „Надлъжната пътна маркировка се използва за очертаване на пътните ленти, на които е разделено платното за движение и за очертаване на неговата граница. Надлъжната пътна маркировка има следните изображения, наименования и значения -1. Единична непрекъсната линия – М1. На пътните превозни средства е забранено да я застъпват и пресичат. С единична непрекъсната линия се очертава и пътна лента, предназначена за движение на превозни средства от редовните линии за обществен превоз на пътници „BUS" лента. Символът „BUS" се изписва в началото на лентата и след всяко кръстовище" и по непредпазливост причинил средна телесна повреда на повече от едно лице, като на ищцата Н. В. Г. са причинени наранявания, изразяваща се в счупване на лявата ключица, обусловило трайно затруднение в движенията на левия горен крайник за период около 1.5-2 месеца.

За извършеното престъпление по чл.343, ал.3, б.А вр.ал.1 б.Б вр.чл.342, ал.1 от НК на подс. Б. е наложено наказание лишаване от свобода за срок от една година, изпълнението на което, на осн.чл.66, ал.1 от НК, е отложено за срок от три години.

Съобразно разпоредбата на чл. 383, ал. 1 от НПК одобреното от съда споразумение има последиците на влязла в сила присъда.

Не се спори от страните, както и се установява от приложен по делото в заверен препис документ, че към момента на извършване на деянието МПС марка л.а. м.** ** с рег. № ** има активна застраховка „Гражданска отговорност" при ответника, за което е издадена застрахователна полица № BG/30/1170000471180 със срок на валидност от 08.02.2017г. до 07.02.2018г.

Вещото лице медик по проведената КСМАТЕ докладва, че ищцата живее в ** и е невъзможно да пристигне за медицински преглед, като поради тази причина такъв не е осъществен. От приетите по делото писмени медицински документи е установил, че в резултат на ПТП от 13.08.2017г. ищцата е получила счупване на лява ключица с разместване на фрагменти обусловило трайно затруднение на движенията на левия горен крайник за повече от 30 дни. Сочи, че принципно счупванията предизвикват много силни болки, особено в първите дни, като към десетия ден значително намаляват. В

резултат на проведеното оперативно лечение на 22.08.2017г. костните фрагменти са наместени и задържани с метал. Извършена е имобилизация с ортеза. След зарастване на фрактурата е проведена физиотерапия. При извършен преглед от физиотерапевт е установено ограничено движение в цервикалната област в областта на лява ключица. Лечението е продължило до 11.10.2017г. Според експерта около година след счупването по желание на ищцата поставеният метал може да се отстрани. На ищцата са издадени медицински документи, които удостоверяват, че същата е била временно нетрудоспособна от 21.08.2017г. до 11.10.2017г.

Твърди се от ищцата, че освен физическите болки в резултат на телесните увреждания, е получила психическа травма.

Вещото лице - психиатър докладва, че предвид отсъствието на ищцата от Република България не е било възможно провеждането на обективно психиатрично изследване. По делото липсват медицински документи относно извършени консултации с психиатър, както и друга медицинска информация относно психичното състояние на ищцата. Вещото констатира, че няма поставена психиатрична диагноза, вкл. и в рубриката „придружаващи заболявания“ в Епикриза № 10969 от 01.09.2017г. Вещото лице счита, че самият факт на участие на индивида в ПТП е внезапна и неочаквана ситуация, водеща паралелно с физическата болка и до психически стрес. В съдебно заседание изнася, че с оглед липсата на обективни писмени данни не може да заключи, че в резултат на получения стрес ищцата е развила психотравма.

От заключението на вещото лице, участващо в КСМАТЕ част автотехническа се установява механизма на ПТП, съгласно който на 13.08.2017г. около 16.30 часа, на главен път 1-9 в района на км 152+500, лек автомобил „** **“ с рег. № ***, управляван от Д.К.Б., ЕГН ***** се е движил с превишена скорост в посока към гр. **. В района на ПТП пътното платно е било с три активни пътни ленти, от които една в посока гр. ** (в която се е движил **) и две в посока гр. Бургас, като маркировката между пътната лента в посока гр. ** и пътните ленти в посока гр. Бургас е била единична непрекъсната, а маркировката между двете пътни ленти в посока гр. Бургас е била единична прекъсната. Микробус „** ** ****“, управляван от Б.Д. С. ЕГН ***** се е движил в дясната пътна лента в посока гр. Бургас, лек автомобил „***“, управляван от Т.Р.В. (полски гражданин с

паспорт № ***) го изпреварвал технически правилно в съседната пътна лента в посока гр. Бургас, а движещия се в лентата в посока гр. **, лек автомобил ** е навлязъл в лентата за движение на **, като за да избегне челен сблъсък с последния, ** е минал между ** и **, при което е влязъл в съприкосновение и с двамата, изгубил е контрол и напречна стабилност в следствие на това и е напуснал пътното платно достигайки там, където е открит от органите на МВР в канавката в дясно на пътните ленти в посока гр. Бургас. При съприкосновението ** също е изгубил контрол и напречна стабилност и в следствие на това, придвижвайки се напред по посоката си на движение се е преобърнал и е останал в покой там, където е открит от органите на МВР. Водачът на ** е успял да запази контрол над автомобила и е спрял. При ПТП ищцата е била разположена на първия ред седалки зад водача, на единичната седалка в дясната част на МПС (до десния прозорец).

От основната и допълнителната експертиза част автотехническа се установява, че Микробус „** ** *****“ с рег. № *** е регистриран за първи път в България през 2008г. като товарен автомобил категория N2. След по-малко от месец от първоначалната регистрация след извършена реконструкция, при която същият е направен в пътнически, автомобилът е регистриран с категория M2. Същата година автомобилът е пререгистриран в ОД на МВР поради смяна на собствеността му. Вещото лице е категоричен, че микробусът не е бил оборудван с предпазни колани (нито с въздушни възглавници) на местата на пътниците. Вещото лице не е извършвало оглед на МПС-то, тъй като същият не е осигурен от ответната страна за оглед, доколкото транспортната фирма, която ползва буса по линия в с.Трън не е оказала съдействие. Извода си относно липсата на обезопасителни колани за пътници вещото лице извежда от интериорните снимки във фотоалбума към протокола за оглед на ПТП от 13.08.2017г. по ДП, както и от показанията на св. В.М..

Теоретично вещото лице пояснява, че начинът по който функционира предпазния колан осигурява следните основни предимства: гарантира оставането на шофьора и пътниците в купето по време на автомобилна катастрофа; предпазва от сблъсък с таблото, волана, предното стъкло и други компоненти на автомобила; разпръсква (разсейва) силата, която тялото поема при инцидента, и разпределя тази сила върху области (части) от тялото (хълбоците и раменете) където е най - безопасно.

Сочи се, ако процесното МПС бе оборудвано с предпазни колани на местата за пътниците и ищцата бе с правилно поставен такъв, то при процесното ПТП треточковия предпазния колан би задържал ищцата на седалката. Не може да се каже категорично дали това би предотвратило наранявания на крайниците ѝ. Някои хора се свиват и стягат при преобръщане, а други се отпускат. Това зависи от индивидуалните рефлексии и инстинкти на всеки човек и подобни характерни особености нямат физично измерени (не са физични величини). Отпуснати свободно движещи се крайници са предпоставка за наранявания по тях.

Според експерта, при двучков колан, ако по време на произшествието ищцата е обърната на дясно и лявото ѝ рамо е близо до облегалката на предната седалка е много вероятно при удара в нея да се получи счупване на лявата ключица.

Вещото лице-медици докладва, че в медицинската документация липсват описани белези и наранявания, характерни за поставен обезопасителен колан. И двете вещи лица сочат, че ищцата е получила счупването на лявата ключица при удар в твърд и тъп предмет. Лекарят пояснява, че този тип счупване се получава, когато се удари рамото, тъй като ключицата е в анатомичната извивка на рамото. Ако ищцата е била с треточков колан, който на конкретната седалка (ако има такъв) върви от дясно рамо към ляв хълбок, то коланът би я задържал на седалката, но доколкото микробусът се е обърнал наляво, то поради силата на инерцията и наклона, коланът не би ограничил удара на лявото рамо с елементи от интериора на МПС. Във втория случай, ако ищцата е била с двучков обезопасителен колан, с оглед механизма на ПТП, то тя също би получила конкретната травма. Вещото лице пояснява в съдебно заседание, че двучковият колан задържа тялото само в областта на таза, като горната част на тялото може да извършва движения, които да доведат до съприкосновение на лявото рамо с твърд, тъп предмет, като в резултат на проведената сила извъртането на торса – напред, настрани или при обръщане наляво, е напълно възможно да се счупи ключицата.

По делото са събрани гласни доказателства посредством разпита на ищцовия свидетел – В.Ю.М., без родство с ищцата. Липсва основание да не се кредитират показанията ѝ, тъй като същите кореспондират със събрания писмен доказателствен материал по делото.

Св. М. изнася, че също е била пътник в микробуса, в който е пътувала ищцата, съотв. тя също е пострадала в инцидента, и към който момент двете се запознават. След катастрофата двете не са се виждали повторно; чували са се по телефон около 2-3 пъти, тъй като живеят различни райони на **. Н. Г. седяла непосредствено зад шофьора. След ПТП-то били отведени до болница в гр. **. Ищцата била със счупена лява ключица; поставили ѝ временна ортеза. Имала силни болки, освен това изпитвала притеснение и за двамата внука, за които тя се грижела. В разговорите, които провеждали, след завръщането в **, ищцата споделяла, че ѝ е много дискомфортно с гипсовата ортеза, както и да държи ръката си изпъната встрани. Това продължило около два месеца.

ВЪЗ ОСНОВА на изложените факти и обстоятелства, безспорно установени от еднопосочните и взаимодопълващите се писмени и гласни доказателства, както и предвид компетентните и неоспорени експертни заключения, се налагат следните правни изводи :

Съгласно разпределената доказателствена тежест, ищецът установява наличието на всички елементи от фактическия състав на чл.432, ал.1 от КЗ във вр.чл.45 от ЗЗД, ангажиращи отговорността на застрахователя за обезвреда на настъпилите за него в резултат на деликта неимуществени и имуществени вреди.

Както се посочи по-горе споразумението за прекратяване на наказателното производство е приравнено по значение на вляла в законна сила присъда. С оглед разпоредбата на чл.300 от ГПК от постановления по нохд № 4915/2019г. по описа на ВРС съдебен акт се установява несъмнено извършването на твърдяното в исковата молба деяние, неговата противоправност и вината на водача на МПС. В гражданския процес могат да се обсъждат факти от механизма на ПТП само във връзка с въведеното от ответника възражение за съпричиняване на вредите.

С пълно и пряко доказване ищецът доказва и наличието на останалите елементи от фактическия състав на непозволеното увреждане – настъпилите за него болки и страдания от причинените травми, техния характер, степен и продължителност във времето, както и пряката им причинна връзка с деянието.

Налице е и хипотезата на чл.432, ал.1 от КЗ

Доказва се наличието на валиден договор за застраховка „ГО” към датата на реализиране на ПТП между собственика на причинилия увреждането автомобил и ответника като застраховател по риска. Предвид обхвата на застрахователното покритие, регламентиран в чл. 477, ал.1 от КЗ, застрахователят обезщетява всички вреди, за които отговаря застрахованото лице на основание чл. 45 ЗЗД. Съгласно разпоредбата на чл.477, ал.2 от КЗ застраховани лица са собственикът на моторното превозно средство, за което е налице валидно сключен застрахователен договор, както и всяко лице, което ползва моторното превозно средство на законно основание.

По изложените съображения предявената искова претенция се явява доказана по основание.

По размер : Съгласно задължителните за съдилищата постановки, дадени с Постановление № 4/23.12.1968г. по гр.д.№ 2/1968 г. на Пленума на

ВС, понятието „справедливост“ не е абстрактно понятие, а е свързано с преценка на обективно съществуващи конкретни обстоятелства. За да се определи обезщетение, съставляващо справедлив паричен еквивалент на претърпени от деликт болки и страдания, е необходимо да се отчете действителният размер на моралните вреди, с оглед на характера и тежестта на уврежданията, интензитета и продължителността на болките, причинените морални страдания, осакатявания, загрозявания, както и икономическата конюнктура в страната към момента на причиняване на вредите. Следва задължително да бъдат изтъкнати и надлежно оценени всички обстоятелства, обосноваващи размера на дължимото по чл.52 ЗЗД обезщетение. С оглед определяне справедлив размер на дължимото обезщетение, следва да бъдат съобразени характера, степента и продължителността на търпените от ищеца болки и страдания от причинените с ПТП травми, така и наличието на съпричиняване на вредоносния резултат от страна на пострадалия.

Ищцата е възрастна жена, на 65 години към момента на ПТП. В резултат на ПТП е претърпяла средна телесна повреда, като счупването (фрактурата) на лявата ключица е съпроводена с разместване на костни фрагменти – диагноза „Закрито раздробено счупване на една трета от лява ключица с размествания“ (Епикриза № 10969 от 21.08.2017г.). Този факт е наложил оперативна намеса за наместване на фрактурата и съединяването ѝ с пластина и винтове. Медицинските документи удостоверяват временна нетрудоспособност от 21.08.2017г. до 11.10.2017г. При извършен преглед на 04.10.2017г.в Кабинет по спешна травматология и ортопедия е констатирано зарастване на фрактурата, но ограничени движения в цервикалната област и областта на лява ключица. Провеждана е физиотерапия. Свидетелските показания на св.М. относно силните болки в първите дни след ПТП кореспондират с изложеното от в.л. медик, че счупването предизвиква много силни болки, особено в първите дни. Доколкото ищцата живее извън България, не е осигурила присъствието си за извършване на актуален медицински преглед, въз основа на наличните документи вещото лице заключава, че лечението е завършило с излекуване. От медицинските документи се установява, че към настоящия момент е налично чуждо тяло в лявото рамо на ищцата (метални елементи за съединяване на фрактурата).

По изложените по-горе причини, психиатърът също не е провел непосредствено освидетелстване на ищцата, но е категоричен, че процесното ПТП е оказало стресогенен ефект върху нея. Липсват, обаче, данни този ефект да е довел до развитие на психично разстройство, както и за последици върху менталното ѝ развитие или психичното ѝ здраве.

Анализираните по-горе писмени и гласни доказателства установяват средна по степен и продължителност, понесена от ищеца травма, като свързаните с нея болки и страдания, с оглед критериите за справедливост, могат да бъдат репарирани със сумата от 40 000 лева.

Застрахователят релевира възражение за съпричиняване, обосновано с твърдения за принос в причиняването на увредата поради липса на поставен обезопасителен колан от ищцата.

Съгласно т.7 от Постановление № 17/18.11.1963 т. на Пленума на ВС по приложението на чл.51 ал.2 ЗЗД, регламентиращ възможност за намаляване на обезщетението за вреди при деликт, ако и самият пострадали е допринесъл за тяхното настъпване, е необходимо и достатъчно да се установи причинната връзка между поведението на пострадалия и настъпилите вредоносни резултат.

Съпричиняване по смисъла на посочената правна норма е налице, когато с действието или бездействието си пострадалият обективно е

способствал за настъпване на вредоносния резултат или за увеличаване размера на вредоносните последици. Релевантен за съпричиняване на вредата от страна на увредения е само онзи конкретно установен принос на последния, без който наред с проявеното от виновния неправомерно поведение, не би се стигнало до вредоносен резултат.

Приносът в настъпването на увреждането е винаги конкретен, независимо дали поведението на пострадалия е било противоправно, в частност – в нарушение на Закона за движение по пътищата, и виновно.

В конкретния случай намаляването на обезщетението за вреди на основание чл.51 ал.2 ЗЗД е допустимо само при наличието на категорични доказателства, събрани в процеса, че вредите не биха настъпили, респ. не биха настъпили в съответния обем и тежест, ако по време на произшествието пострадалата е ползвала предпазен колан. Т.е. предпоставките за отчитане на съпричиняването и неговия размер са безспорно установена причинно-следствена връзка между поведението на увредения и вредите, заедно с преценка кои от тях не биха настъпили, или биха имали по-малък обем (брой, интензитет), при липса на личен принос.

Съдът приема изцяло становището на вещите лица по КСМАТЕ, съгласно което, на първо място, бусът не е бил оборудван с обезопасителни колани за пътниците, а в случай, че е бил оборудван и ищцата го била е поставила, то използването му не би предотвратило настъпването на травмата, предвид механизма на ПТП, съотв. на получаване на физическата вреда на тялото в съответната лява част на тялото.

Не се установява ищцата да е имала предхождащи пътния инцидент травми, които да са довели до по-продължителен период на възстановяване. От ангажираните медицински документи се установява, че проведените медицински действия са били адекватни и необходими за лечение и възстановяване от причинената травма. Следователно липсва основание за намаляване размера на определеното обезщетение.

По възражението, че е налице погасителна давност относно предявения иска, тъй като са изминали били повече от пет години от деликта до предявяването му (чл. 378, ал.2 от КЗ).

Същото е неоснователно.

Деликтът е настъпил на 13.08.2017г. Давностният срок за погасяване на вземането изтича на 13.08.2022г.

Съгласно разпоредбата на чл. 378, ал.9 от КЗ давността по вземането на увреденото лице по пряк иска срещу застрахователя, както и на застрахования и ползващото се лице спира да тече от датата на предявяване на претенцията пред застрахователя до датата на получаването на произнасянето на застрахователя по чл.108, ал.1, съотв. до изтичане на максималния срок за произнасяне по чл.108, ал.2, 3 или 5, която дата е по-ранна.

Съгласно чл.3, т.2 от Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г. и за преодоляване на последиците, за срока от 13 март 2020 г. до отмяната на извънредното положение (13 май 2020г.) спират да текат давностните и други срокове, предвидени в нормативни актове, с изтичането на които се погасяват или прекратяват права или се пораждат задължения за частноправните субекти, с изключение на сроковете по [Наказателния кодекс](#) и [Закона за административните нарушения и наказания](#).

Съгласно § 13 от ПЗР на ЗЗдр (ДВ бр.44 от 13.05.2020г., в сила от 14.05.2020г.) сроковете, спрели да текат по време на извънредното положение

по Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г., и за преодоляване на последиците, продължават да текат след изтичането на 7 дни от обнародването на този закон в "Държавен вестник" (бр.44 от 13.05.2020г., в сила от 14.05.2020г.).

При спирането изтеклият до момента на спирането период от време се взема предвид, а след отпадане на обстоятелствата, предизвикали спирането, давностният срок продължава да тече и се събира със срока, който е изтекъл до момента на спирането. Следователно вземането се погасява по давност на 21.10.2022г.

Съгласно разпоредбата на чл. 378, ал.9 от КЗ давността по вземането на увреденото лице по пряк иска срещу застрахователя, както и на застрахования и ползващото се лице спира да тече от датата на предявяване на претенцията пред застрахователя до датата на получаването на произнасянето на застрахователя по чл.108, ал.1, съотв. до изтичане на максималния срок за произнасяне по чл.108, ал.2, 3 или 5, която дата е по-ранна.

Застрахователната претенция на пострадалата по чл. 380 от КЗ е изпратена на застрахователното дружество с писмо с пощенско клеймо от дата 19.10.2022г., тоест преди изтичане на давностния срок, и е входирана под № 4328 от 28.10.2022г.

Застрахователят се е произнесъл по заявлението с уведомление от 28.11.2022г., но в застрахователната преписка, представена от дружеството, липсват данни за датата на получаването от заявителя на произнасянето по искането му с правно основание чл.380 от КЗ. Уведомлението е приложено с исковата молба, поради което съдът следва да приеме, че е получено от ищцата най-късно на 05.12.2022г., което е преди изтичане на максималния срок за произнасяне по чл.108, ал.3 вр.чл. 496, ал.1 от КЗ. А считано от датата на получаване остават още три дни до изтичане на петгодишната давност. Следователно същата към датата на подаване на исковата молба не е изтекла.

По отношение на лихвата за забава : С оглед основателността на претенцията за обезщетяване на неимуществените и имуществените вреди, съдът намира за основателна и акцесорната претенция за мораторни лихви, считано от датата на предявяване на застрахователната претенция от увреденото лице на 19.10.2022г. до окончателното изплащане на обезщетението, на осн. чл.429, ал.3 КЗ вр. чл.493, ал.1, т.5 и чл.429, ал.2, т.2 КЗ (в тази насока Решение №167/30.01.2020 по дело №2273/2018 на ВКС, ТК, II т.о.).

По отношение на разноските: На осн.чл.83, ал.1, т.4 от ГПК във вр.ТР 6/2012г. по т.д.№2/2012г. на ОСГТК на ВКС ищецът е освободен от заплащане на държавна такса и разноски по делото.

С оглед изхода по спора и на осн.чл.78, ал.6 от ГПК ответникът следва да бъде осъден да заплати в полза на съда авансираната от бюджета на съдебната власт сума в размер на 2 360 лева за държавна такси и за КСМАТЕ и СПЕ.

С оглед изхода на спора и на осн.чл.78, ал.1 от ГПК ответното дружество дължи на ищеца разноски, които се свеждат до определяне на възнаграждение на пълномощника, съобразно уважената част на исковите претенции и доколкото същото е договорено при условията на чл. 38, ал.1, т.2 от ЗАдв. и на осн. чл. 7, ал.2, т.4 от Наредба №1 за минималните размери на адвокатските възнаграждения, в редакцията към момента на договаряне, възлиза на 3850 лева.

РЕШИ:

ОСЪЖДА ЗАД „ДАЛЛБОГГ: ЖИВОТ И ЗДРАВЕ“ ЕИК 200299615 със седалище гр. София, жк Дианабад, бул.Г.М.Димитров 1, да заплати на **Н. В. Г.**, родена на 28.09.1952г., гражданин на *****, с адрес *****, на основание чл.432, ал.1 КЗ, вр. чл. 45 и чл. 52 от ЗЗД, чл. 86, вр. чл. 84, ал. 4 ЗЗД сумата от 40 000 лева, представляваща обезщетение за неимуществени вреди, претърпени вследствие настъпилото на 13.08.2017г. пътно-транспортно произшествие на главен път „1-9“ в близост до с.Горица, обл.** по вина на водача на лек автомобил марка **, модел ** рег. № *** Д.К.Б., обхванат от действието на валидна към момента на застрахователното събитие застраховка „Гражданска отговорност“ по застрахователна полица № BG/30/1170000471180, издадена от ответното дружество, със срок на валидност от 08.02.2017г. до 07.02.2018г., изразяващи се в болки и страдания, ведно със законната лихва върху сумата, считано от 19.10.2022г. до окончателното изплащане на обезщетението.

ОСЪЖДА ЗАД „ДАЛЛБОГГ: ЖИВОТ И ЗДРАВЕ“ ЕИК 200299615 със седалище гр. София, жк Дианабад, бул.Г.М.Димитров 1 да заплати на адвокат **П. С. В. АК ****** адвокатско възнаграждение в размер на 3850 лева на осн.чл. 38, ал.1, т.2 от ЗАдв. и на осн. чл. 7, ал.2, т.4 от Наредба №1 за минималните размери на адвокатските възнаграждения.

ОСЪЖДА ЗАД „ДАЛЛБОГГ: ЖИВОТ И ЗДРАВЕ“ ЕИК 200299615 със седалище гр. София, жк Дианабад, бул.Г.М.Димитров 1 да заплати по сметка на Окръжен съд ** в полза на бюджета на съдебната власт авансираните от бюджета на съдебната власт авансираната от бюджета на съдебната власт сума в размер на 2360 лева за държавна такси и за КСМАТЕ и СПЕ.

Присъдените с решението суми в полза на ищцата и на адв.В. могат да бъдат заплатени по сметка **** IBAN **** с титуляр адвокат П. С. В..

ПРЕПИС от решението да се връчи на страните.

РЕШЕНИЕТО може да бъде обжалвано с въззивна жалба пред **ВАРНЕНСКИ АПЕЛАТИВЕН СЪД** в двуседмичен срок от връчването на препис от него на страните.

Съдия при Окръжен съд – **: _____